

Beleidsregels bijtincidenten honden

De burgemeester van de gemeente Barendrecht;

overwegende dat:

- er in de gemeente meermaals bijtincidenten met honden hebben plaatsgevonden;
- het gewenst is om beleid vast te stellen over de uitleg van artikel 2:59 van de Algemene plaatselijke verordening;

gelet op:

- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), artikelen 1:3 lid, vierde lid, 4:81 eerste lid, 4:83 en 5:31;
- de Gemeentewet (GW), artikelen 125, derde lid, en 172;
- de Algemene plaatselijke verordening (APV), artikelen 2:59 en 2:59a.

Besluit:

de beleidsregels bijtincidenten honden vast te stellen.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Licht bijtincident: van een licht bijtincident is sprake wanneer een hond een persoon, hond, ander dier bijt of in plaats daarvan een voorwerp bijt, maar daarbij geen sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen.

Ernstig bijtincident: van een ernstig bijtincident is in ieder geval sprake:

1. wanneer het bijtincident ernstige gevolgen heeft, doordat een persoon, hond of ander dier overlijdt als direct gevolg van het bijtincident;
2. wanneer een hond ernstig letsel toebrengt aan een persoon, hond of ander dier;
3. wanneer meer dan één keer binnen een periode van twee jaar een bijtincident zonder ernstig letsel of ernstige gevolgen plaatsvindt;

Ernstig letsel: van ernstig letsel is sprake als bij een persoon, hond of ander dier ingrijpende medische behandeling noodzakelijk is als gevolg van het bijtincident.

Gevaarlijke hond: een hond, die een ernstig bijtincident heeft veroorzaakt.

Hinderlijke hond: een hond, die een licht bijtincident heeft veroorzaakt.

Kort aanlijnen: aanlijnen van een hond met een deugdelijke lijn met een lengte, die gemeten van hand tot halsband niet langer is dan 1,50 meter waarbij de lijn niet door een mechanisme verlengd kan worden.

Muilkorf: een muilkorf vervaardigd van stevige kunststof of van stevig leer, of van beide stoffen, die door middel van een stevige leren riem rond de hals zodanig is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van een mens niet mogelijk is en die zodanig is ingericht dat de drager geen mens of dier kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek van de hond toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.

Artikel 2 Hinderlijke hond

1. De burgemeester acht een hond hinderlijk, in de zin van artikel 2:59 APV, als een hond een persoon bijt of een ander dier, maar daarbij geen sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen. De burgemeester geeft de eigenaar of houder van de hond een waarschuwing en kan daarbij een aanlijngedod opleggen.
2. Het aanlijngedod geldt zolang de hond in leven is, met uitzondering van artikel 5 derde lid.

Artikel 3 Gevaarlijke hond

1. De burgemeester acht een hond gevaarlijk, in de zin van artikel 2:59 APV, als er sprake is van een ernstig bijtincident. Afhankelijk van de ernst van het incident kan worden overgegaan tot inbeslagname van de hond, of kan worden besloten tot het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgedod.
2. Het aanlijn- en muilkorfgedod geldt zolang de hond in leven is, met uitzondering van artikel 5 derde lid.

Artikel 4 Gedragstest

1. In opdracht van de eigenaar of houder kan bij de hond een gedragstest worden afgenomen om aan te tonen dat de hond niet hinderlijk of gevaarlijk is. Deze zogenaamde risico- assessment dient altijd te worden afgenomen door een door de gemeente goedgekeurde onderzoeker of faculteit.
2. De kosten voor het laten uitvoeren van een risico-assessment door de eigenaar of houder van de hond zijn voor rekening van de eigenaar of houder van de hond.
3. De burgemeester kan op schriftelijk verzoek van de eigenaar of houder van de hond de opgelegde maatregel opheffen, wanneer de eigenaar of houder van de hond door middel van de in het eerste lid genoemde gedragstest aannemelijk heeft gemaakt dat de hond niet hinderlijk of gevaarlijk is.

Artikel 5 Afstand doen of inbeslagname

1. Als de eigenaar of houder van een hond, welke op grond van artikel 3 van deze beleidsregels door de burgemeester is aangemerkt als gevaarlijk, in strijd met het aanlijn en/of muilkorfgebod handelt en de hond een nieuw bijtincident veroorzaakt, wordt de houder of eigenaar gevraagd om vrijwillig afstand te doen van de hond.
2. De burgemeester kan besluiten tot onvrijwillige inbeslagname van een hond op grond van artikel 5:31, tweede lid, Awb:
 - a. als de in het eerste lid genoemde situatie zich heeft voorgedaan en de eigenaar of houder hierop niet vrijwillig afstand doet van de hond of;
 - b. bij zeer ernstige vrees voor het ontstaan van een ernstig bijtincident.
3. Bij het in het tweede lid, onder a en b, omschreven onvrijwillig in beslag nemen van de hond kan de burgemeester opdracht geven de hond te laten onderwerpen aan een gedragstest uitgevoerd door een gedragskliniek van de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht of een ander erkende onderzoeker of faculteit.
4. Wanneer uit de gedragstest, als bedoeld in het derde lid, blijkt dat de hond niet kan worden herplaatst bij de oorspronkelijke eigenaar, een andere eigenaar of anderszins het risico op bijtincidenten kan worden voorkomen, wordt door de burgemeester besloten deze hond te laten euthanasieren. Dit wordt uitsluitend gedaan door een daartoe bevoegde dierenarts.
5. De kosten van vervoer, opvang/verblijf, (medische) verzorging, gedragstest, eventuele overige noodzakelijke kosten na inbeslagname en eventueel de kosten voor het laten uitvoeren van euthanasie kunnen volledig voor rekening van de eigenaar of houder van de hond komen en op hem/haar worden verhaald.

Artikel 6 Uitzonderingen

In uitzonderlijke gevallen of zeer ernstige situaties is het mogelijk om van deze beleidsregels af te wijken en kan de burgemeester op grond van artikel 172, derde lid Gemeentewet het bevel geven om direct over te gaan tot onvrijwillige inbeslagname van een hond, indien sprake is van verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Artikel 7 Slotbepalingen

1. Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als "Beleidsregels bijtincidenten honden".
2. De burgemeester kan, in gevallen waarbij toepassing van deze beleidsregel gelet op het te beschermen belang leidt tot onevenredige gevolgen voor belanghebbenden, afwijken van hetgeen in deze beleidsregels is bepaald.
3. Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld door de burgemeester van de gemeente Barendrecht d.d. 9 juni 2023.

drs. G. Veldhuijzen

burgemeester

Procedure bijtincidenten honden

Stap 1. Bijtincidenten worden geregistreerd bij de politie

Inwoners van de gemeente Barendrecht kunnen bij de politie melding of aangifte doen van een bijtincident. De politie registreert de melding of aangifte en geeft deze door aan de gemeente. Wanneer er een aangifte wordt opgenomen, wordt gelijk beoordeeld of strafvervolgning mogelijk is.

In de registratie moet, voor zover bekend, de volgende gegevens worden opgenomen:

- personalia eigenaar/houder;
- personalia benadeelde partij;
- personalia getuige(n);
- gegevens van bijtende hond inclusief vermelding van ras, chipnummer, roepnaam hond, kopie van paspoort en/of stamboomgegevens;
- indien van toepassing gegevens slachtoffer;
- indien van toepassing gegevens van gebeten hond of inclusief vermelding van ras, chipnummer, roepnaam hond, kopie paspoort en/of stamboomgegevens;
- indien van toepassing gegevens van gebeten dier of object;
- aard en omvang van letsel en schade (indien mogelijk met foto's);
- omstandigheden en aanleiding waaronder de hond heeft gebeten;
- of de hond mee naar huis is of in beslag is genomen en op welke grond (straf- of bestuursrecht);
- of er andere of 'oudere' meldingen (tot 2 jaar terug) over desbetreffende hond in het systeem aanwezig zijn.

Deze melding wordt vanuit de politie aan een vast contactpersoon binnen team Veiligheid bij de gemeente doorgegeven.

Soms worden meldingen van bijtincidenten bij de gemeente gedaan. De gemeente zorgt dat meldingen van bijtincidenten voor registratie zo volledig mogelijk worden doorgestuurd naar de politie. De gemeente doet zelf de registratie van de bestuurlijke maatregelen die de burgemeester oplegt. Als de gemeente een verzoek om een kort aanlijngedogte van de hond en/of een muilkorfgedogte voor de hond krijgt van een burger voor de hond van een andere burger, dan vindt er altijd afstemming met de politie plaats.

Stap 2 Beoordeling bijtincident

Na het verzamelen van de gegevens wordt het incident door de gemeente beoordeeld en gekwalificeerd. Uitgangspunt in onze gemeente is dat iedereen zich vrij in de openbare ruimte moet kunnen bewegen en iedereen zijn werk moet kunnen uitoefenen, zonder gebeten of aangevallen te worden door honden.

In de situatie dat een eigenaar - desgevraagd - besluit vrijwillig afstand te doen van de hond, heeft de eigenaar zelf de verantwoordelijkheid een geschikt ander adres voor de hond te zoeken en deze gegevens met de gemeente te delen.

In de situaties dat er geen vrijwillige afstand van de hond wordt gedaan, wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende bijtincidenten. Afhankelijk van de kwalificatie wordt er dan opgetreden. De gemeente hanteert bij incidenten de kwalificaties lichte en ernstige bijtincidenten.

2.1 Lichte bijtincidenten

Er wordt van een licht bijtincident gesproken wanneer een hond een ander dier of persoon bijt, waarbij er sprake is van geen of gering letsel waarbij geen medische behandeling noodzakelijk is. Een licht bijtincident wordt bij een tweede melding van een licht bijtincident binnen twee jaar opgeschaald naar een ernstig bijtincident.

2.2 Ernstige bijtincidenten

Er wordt van een ernstig bijtincident gesproken:

1. wanneer een persoon, hond of ander dier overlijdt als direct gevolg van het bijtincident;
2. wanneer een hond ernstig letsel toebrengt aan een persoon, hond of ander dier. Van ernstig letsel is sprake wanneer medische behandeling noodzakelijk is als gevolg van het bijtincident. Het gaat bijvoorbeeld om open wonden, inwendig letsel, chirurgisch letsel of letsel waardoor het slachtoffer niet in staat is om te werken of de normale dagelijkse activiteiten uit te voeren;
3. wanneer meer dan één keer binnen een periode van twee jaar een hond een licht bijtincident veroorzaakt;
4. in ieder ander geval dat door de burgemeester als ernstig wordt aangemerkt.

Stap 3 Licht bijtincident - waarschuwingsbrief

Indien er sprake is van een licht bijtincident dan wordt een waarschuwingsbrief verzonden aan de eigenaar/houder van de hond.

In de waarschuwingsbrief wordt aangegeven dat de gemeente het vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid onacceptabel vindt dat een mens of dier of in plaats daarvan een voorwerp gebeten wordt. Voorts wordt van de eigenaar/houder verwacht dat hij alle maatregelen zal treffen om herhaling van een dergelijk incident te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door uit voorzorg de hond aan te lijnen en te muilkorven in openbaar gebied, het volgen van een gedragstraining en / of maatregelen op eigen terrein zoals het plaatsen van een deugdelijke afrastering / omheining conform artikel 2:59a APV. De burgemeester kan in voorkomende gevallen ook besluiten om al na het eerste bijtincident een aanlijn- en / of muilkorfgebod op te leggen. In dat geval kan de eigenaar/houder binnen zes weken, nadat dit besluit aan de eigenaar/houder bekend gemaakt is, bezwaar maken.

Stap 4 Ernstig bijtincident (of twee lichte bijtincidenten binnen twee jaar - voornemen tot bestuursrechtelijk traject

Indien sprake is van een ernstig bijtincident of herhaling van een licht bijtincident, is het uitgangspunt dat de burgemeester besluit tot gevaarlijk verklaring van de hond op grond van artikel 2:59 APV. De consequentie hiervan is het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgebod.

De eigenaar/houder ontvangt een voorgenomen besluit tot gevaarlijk verklaring waarin de aanleiding wordt beschreven en de voorgenomen maatregelen zijn opgenomen. Bij een ernstig bijtincident kan er ook aanleiding zijn om nader onderzoek te gelasten, bijvoorbeeld een gedragstest.

Stap 5 Zienswijze

Binnen 10 dagen kan de eigenaar/houder een zienswijze tegen het voorgenomen besluit indienen. Deze termijn van 10 dagen kan korter zijn als de burgemeester dit gezien de feiten en omstandigheden noodzakelijk acht. Wanneer de eigenaar/houder het eens is met het voornemen, zal de burgemeester het besluit nemen om het aanlijn- en muilkorfgebod op te leggen. Is de houder/eigenaar het niet eens met het voornemen dan mag hij voor eigen rekening een gedragstest uit laten voeren via de daartoe bevoegde instantie, om aan te tonen dat zijn hond niet hinderlijk of gevaarlijk is. De gemeente dient het rapport rechtstreeks van de toetsende instantie te ontvangen. Een risico-assessment dient altijd te worden afgenomen door een Raad van Beheer op Kynologisch Gebied benoemde gedragskeurmeester, dan wel een andere erkende en door de gemeente goedgekeurde onderzoeker of faculteit.

Stap 6 Besluit tot opleggen van geboden of verboden

Na afloop van de zienswijzetermijn wordt een eventuele zienswijze betrokken bij het nemen van het definitieve besluit. Dit kan een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod zijn. Als dat besluit is genomen, moet de hond vanaf dat moment meteen worden aangelijnd en, indien van toepassing, een muilkorf dragen.

Stap 7 Bezwaar tegen besluit

De eigenaar/houder kan binnen 6 weken, nadat het besluit aan de eigenaar/houder bekend is gemaakt, bezwaar maken tegen het besluit.

2. Handhaving en sancties

Boete, last onder dwangsom en last onder bestuursdwang

Indien een hond als gevaarlijk of hinderlijk is aangemerkt op grond van artikel 2.59 van de APV, zal toegezien worden op het naleven van het opgelegde aanlijn- en/of muilkorfgebod. Het overtreden van het aanlijn- en/of muilkorfgebod is strafbaar gesteld in de APV. Dit betekent dat zowel politieambtenaren als gemeentelijke opsporingsambtenaren een bestuurlijke strafbeschikking mogen uitschrijven. Met het beboeten kan directe handhaving plaatsvinden en bestraffen we de overtreder.

Er zijn situaties denkbaar dat het - herhaaldelijk — uitschrijven van een boete niet leidt tot het naleven van artikel 2:59 APV. De hond blijft dan los of zonder muilkorf rondlopen. In dat geval kan de burgemeester overgaan over tot het opleggen van een last onder bestuursdwang, als er sprake is van zeer ernstige vrees voor het ontstaan van een zeer ernstig bijtincident.

Het opleggen van een last onder bestuursdwang betreft het herstellen in een normale toestand door het ongedaan maken, beëindigen of voorkomen van de overtreding. Indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, zal worden overgegaan tot feitelijk handelen door de hond in beslag te nemen. Daarmee wordt de overtreding effectief beëindigd en nadere overtreding voorkomen.

In beslagname door spoedeisende bestuursdwang

De burgemeester is op grond van artikel 5:31, tweede lid Awb bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften met spoed te beletten of te beëindigen.

De burgemeester besluit tot inbeslagname van de hond als:

- de eigenaar/houder van een hond die door de burgemeester als gevaarlijke hond is aangewezen in strijd met artikel 2:59 APV houdt en vervolgens;
- de hond een nieuw bijtincident veroorzaakt, waarbij sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen en direct optreden wordt verwacht of als er sprake is van (zeer ernstige vrees voor het ontstaan van) een zeer ernstig bijtincident; en
- de eigenaar/houder van de hond niet vrijwillig afstand doet van de hond.

De burgemeester geeft bevel tot inbeslagname en geeft de locatie van de hond door aan de politie.

De inbeslagname zal zo kort mogelijk gehouden worden, maar is afhankelijk van meerdere factoren zoals het acclimatiseren van de hond en het afnemen van een gedragstest, maar mag max. 8 weken duren, uitzonderingen daargelaten. De hond kan een risico-assessment ondergaan. Afhankelijk van de uitslag van de gedragstest is het mogelijk dat de hond onder voorwaarden (bijvoorbeeld door het volgen van cursussen) terug kan naar de eigenaar/houder, elders wordt herplaatst, of moet de hond ingeslapen worden.

Kostenverhaal

In de situatie dat de burgemeester bestuursdwang toepast, zullen de daarmee gepaard gaande kosten worden verhaald worden op de eigenaar / houder van de hond. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten van transport, opslag, noodzakelijke verzorging (voedsel) en het uitvoeren van de gedragstest.

Inbeslagname bij verstoring van de openbare orde

De burgemeester is op grond van artikel 172, lid 3, Gemeentewet bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde. De burgemeester is niet bevoegd om de in artikel 172, derde lid Gemeentewet neergelegde bevoegdheid te gebruiken in situaties waarin artikel 2:59 APV voorziet. Het gaat om situaties waarin geen overtreding van wettelijke voorschriften ter bewaring van de openbare orde plaatsvindt, terwijl sprake is van een zodanige inbreuk op orde en rust dat niet meer van een aanvaardbaar niveau kan worden gesproken.

De burgemeester besluit tot inbeslagname van de hond op grond van artikel 172, derde lid Gemeentewet, als:

- de houder / eigenaar van een hond die door de burgemeester als gevaarlijke hond is aangewezen in strijd met artikel 2:59 APV houdt en vervolgens;
- de hond een nieuw bijtincident veroorzaakt, waarbij sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen;
- er sprake is van een verstoring van de openbare orde of van ernstige vrees daarvoor en de bevelen noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde.

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het vervoer en opslaan van de hond. Met de locatiehouder kan besproken worden hoe het vervoer geregeld. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het laten testen van de hond. De inbeslagname zal zo kort mogelijk gehouden worden, maar is afhankelijk van meerdere factoren zoals het acclimatiseren van de hond en het afnemen van een gedragstest, maar mag max. 8 weken duren, uitzonderingen daargelaten.

Afhankelijk van de uitslag wordt de hond aangeboden aan een dierenasiel voor resocialisatie, wordt hij (onder voorwaarden) herplaatst bij een andere eigenaar of moet de hond ingeslapen worden. De hond mag in geen geval opnieuw in het bezit komen van de oorspronkelijke eigenaar.

Belangrijk verschil met in beslagname op grond van spoedeisende bestuursdwang door de burgemeester:

- er is sprake van een 'concreet en actueel gevaar voor de openbare orde';
- er geen andere, minder vergaande maatregelen aanwendbaar zijn;
- de toepassing moet voortvarend plaatsvinden.

Bedreiging of verstoring van de openbare orde kan aan de orde zijn, indien gevoelens van onrust ontstaan in de omgeving waar de hond normaliter verblijft. Dit kan blijken uit de ingewonnen informatie, bestuurlijke rapportages of uit processen-verbaal van bevindingen. Ook het gedrag van de eigenaar van de

hond kan hiertoe aanleiding geven. De eigenaar bagatelliseert bijvoorbeeld het incident waardoor een gerechtvaardigde vrees voor herhaling bestaat en uit het dossier blijkt dat het probleem ook niet alleen bij de hond ligt.

Kostenverhaal

De kosten die gepaard gaan met de inbeslagname op grond van artikel 172 derde lid Gemeentewet kunnen niet verhaald worden.

Heroverweging van het aanlijn- en muilkorfgebod

Een aanlijn- en muilkorfgebod wordt in principe opgelegd voor onbepaalde tijd. De eigenaar/houder van een hond, die een aanlijn- en muilkorfgebod opgelegd heeft gekregen, kan handelingen verrichten waardoor de burgemeester het besluit heroverweegt. De eigenaar/houder van de hond kan de hond zelf laten onderzoeken door een daartoe gecertificeerde instelling. Dit gebeurt op kosten van de eigenaar/houder. Indien uit het onderzoek blijkt dat de hond geen gevaar meer vormt, of indien de eigenaar/houder en/of hond (een) cursus(sen) heeft/hebben gevolgd, die door de onderzoeker wordt voorgesteld en uit het onderzoek vervolgens blijkt dat de hond geen gevaar meer vormt, kan de burgemeester het besluit tot het opleggen van een aanlijn- en muilkorfgebod van de hond heroverwegen.

De eigenaar/houder van de hond kan een schriftelijk verzoek indienen met het verzoek het besluit te heroverwegen met toevoeging van een schriftelijke rapportage van het onderzoek. De burgemeester zal het resultaat van het onderzoek meenemen in de heroverweging van het besluit. Mocht de burgemeester bij de heroverweging afwijken van het advies van de onderzoeker, dan zal dit in het besluit worden gemotiveerd.

Afwijken van beleid

In dit beleid is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met bijtincidenten. Deze incidenten zijn afhankelijk van de situatie. In bepaalde gevallen is het voor de burgemeester mogelijk om af te wijken van het bovenstaande beleid, zowel met lichtere maatregelen (bijvoorbeeld alleen een aanlijngebod en geen muilkorfgebod) als met verzwarende maatregelen. Dit betekent dat stappen kunnen worden overgeslagen, dan wel dat een lichtere vorm kan worden gekozen bij het afhandelen van een melding.

Redenen voor lichtere maatregelen kunnen zijn:

- het gevolgd hebben van een cursus;
- maatregelen treffen, zoals de hond altijd aangelijnd uitlaten;
- de reden voor het bijtincident is gelegen in zelfverdediging van de hond.

Redenen voor verzwarende maatregelen kunnen zijn:

- als de eigenaar het incident bagatelliseert;
- als de eigenaar de hond heeft aangezet tot bijten.

Bij afwijking van het beleid, wordt dit gemotiveerd. Deze mogelijkheid om van het beleid af te wijken is van groot belang, juist omdat een goede afhandeling van een bijtincident afhankelijk is van de specifieke aard en omvang van het incident.

Strafrechtelijke traject

Strafrechtelijke inbeslagname van de hond

Wanneer er sprake is van het door de eigenaar aanhitsen tot agressief gedrag of het niet terughouden van een hond, die een mens aanvalt (artikel 425, onder ten 1e of ten 2e Wetboek van strafrecht), kan de politie aangifte opnemen en in een heterdaad situatie (al dan niet in overleg met de officier van justitie) overgaan tot (strafrechtelijke) inbeslagname van de hond. De politie dient altijd te vragen of de eigenaar/houder afstand wil doen van de hond.

Strafrechtelijke overtreding van een kort aanlijn- en/of muilkorfgebod

Bij overtreding van het korte aanlijn- en muilkorfgebod in combinatie met een nieuw bijtincident kan de officier van justitie onttrekking van de hond aan het verkeer vorderen. In het uitzonderlijke geval dat tot inbeslagname is overgegaan, gaat het OM over tot vervreemden van de hond en zal in het uiterste geval overgaan tot het laten inslapen van de gevaarlijke hond. Het laten inslapen van de gevaarlijke hond gebeurt onder toezicht (direct en op kosten) van verdachte/betrokkene.

Civielrechtelijk traject

Het is mogelijk dat slechts sprake is van een civielrechtelijk schade-incident. De politie wijst de dader en het slachtoffer van het bijtincident op rechten en plichten en adviseert partijen om de schade onderling te regelen.